

flyball.cz

oficiální stránky českého flyballu

Příručka pro flyballové nabíječe

Milý nabíječi, tato brožurka by ti měla pomoci při tvé nelehké práci nabíječe a boxového rozhodčího na flyballovém turnaji.

Že ti nikdo neřekl, že bys měl být rozhodčím? To ale k práci nabíječe patří – na turnajích bývá totiž zvykem, že nabíječ po skončení rozběhu svého družstva odnese box z dráhy a vzápětí usedne na židli poblíž boxu, aby se spolupodílel na posuzování průběhu závodu jako boxový rozhodčí. A to vůbec není jednoduchá úloha!

Zásady a pravidla shrnutá v této příručce by ti měla být k užítku, ať už nabíjíš nebo děláš boxového rozhodčího. Je sice mnoho problematických situací, které se ve flyballu stávají, avšak ty, které vznikají u boxu, jsou poměrně snadno podchytitelné. Stačí si zapamatovat pár základních pravidel uvedených v této příručce, a máš to v malíčku :-).

*Za Flyball Club ČR Míla Vrbová
Koordinátorka rozhodčích a hlavní rozhodčí*

 Příručka pro flyballové nabíječe
(ve formátu pdf)

Co nabíječ smí a nesmí?

Pravidla flyballu říkají: S výjimkou zkušebních běhů, sbírání zakutálených míčků, nabrání zásoby míčků pro aktuální běh, nastavování výšky překážek nebo nabíjení boxu musí stát nabíječ za boxem ve vzpřímeném postoji. Může přitom povzbuzovat pouze verbálně, a to tak, aby nerušil družstvo soupeře. V této pozici zůstává nabíječ až do doby, kdy hlavní rozhodčí určí výsledek rozběhu. Pokud nabíječ poruší dle mínění rozhodčího výše uvedená pravidla, může družstvo ztratit běh.

Co to v praxi znamená: Od okamžiku, kdy nabíječ signalizuje zdviženou rukou hlavnímu rozhodčímu, že je připraven, až do okamžiku, kdy hlavní rozhodčí pískne na znamení, že byl běh ukončen, může nabíječ v podstatě jen volat na psy a nabíjet.

Pamatuj! Když je pes před boxem či u boxu, nesmíš se předklonit!!! Stůj zpříma, a máš-li v rukách míčky, drž je za zády – jen tak se vyhneš porušení pravidel (=nabíječ nesmí ukazovat psům při běhu míčky). Existuje jen jedna výjimka, kdy se smíš předklonit – když si pes při chytání zarazí míček zpátky do boxu (třeba si jej přišlápne packou). Pak můžeš znovu natáhnout mechaniku boxu, a dokonce můžeš

psovi rukou ukázat, že má na box šlápnout.

Pravidla k tomu říkají: Pokud pes odpálí míček z boxu a při pokusu o jeho chycení zarazí míček zpět do boxu, může nabíječ znovu nastavit odpalovací mechanismus a umožnit tak psovi míček opětovně odpálit (bez penalizace). Jedině v tomto případě smí nabíječ dát psovi signál k sešlápnutí pedálu boxu.

Důležitá věc!!! Pokud ti při nabíjení boxu upadne míček a zůstane ležet vedle boxu, není to chyba. Chyba to je jen v případě, že přibíhající pes ten míček sebere a vrátí se do cíle s ním, a ne s míčkem z boxu. (Dobře vycvičený pes však jde naprosto bez přemýšlení nejprve pro míček do boxu, a teprve když ho tam nenajde, hledá jiné řešení). Chyba je to také v případě, když se ti sice povede míček ze země sebrat, ale už nestihneš znovu nabít box, takže jsi v předklonu nad boxem v době, kdy pes vběhl do prostoru mezi boxem a nejbližší skokovou překážkou. Stejně tak je chyba, pokud podáš nedočkavému psovi míček z ruky, když jsi nestihl box nabít. Pokud stihneš míček sebrat, box nabít a ještě k tomu stojíš zpříma v okamžiku, kdy je pes v prostoru mezi boxem a nejbližší skokovou překážkou, chyba to není a ty jsi opravdová hvězda :-).

Co dělat, když se box porouchá nebo nejde nabít?

Pokud si myslíš, že jde o vážnou závadu (třeba prasklou pružinu), rychle se postav před box - to je obvyklá signalizace nefunkčního boxu a hlavní rozhodčí musí v té chvíli běh přerušit. **Na box už nesahej**, jen hlavnímu rozhodčímu popiš závadu, aby se mohl sám přesvědčit, že box opravdu nefunguje.

Nejde-li o jasnou závadu (např. box jen někdy sám od sebe vystřelí míček, ale jindy zas funguje normálně), dobře uvaž, zda signalizovat nefunkčnost boxu - tvé družstvo by kvůli tomu mohlo prohrát běh, kdyby hlavnímu rozhodčímu zrovna box fungoval.

Pravidla k tomu říkají: Poruchu boxu hlásí nabíječ ihned hlavnímu rozhodčímu, který běh zastaví. Hlavní rozhodčí box přezkouší. Pokud je dle názoru hlavního rozhodčího box porouchaný, běh bude odstartován znovu. Pokud je box shledán v pořádku, družstvo tento běh ztrácí. Pokud není družstvu k dispozici jiný box a jeho porouchaný box není možné v rozumném čase opravit, družstvo ztrácí zbývající běhy v tomto kole.

Pokud dojde k opakované poruše boxu (nebo k poruše boxu náhradního), družstvo ztrácí všechny zbývající běhy v tomto kole.

Nabíječ jako boxový rozhodčí

Práce boxového rozhodčího bývá ze strany nabíječů často neprávem podceňována. Jako by si nabíječi vůbec neuvědomovali, že jejich výkon na pozici boxového rozhodčího je stejně důležitý jako samotné nabíjení! No řekni sám - copak tvému družstvu pomůže, když jeho největší soupeř zvítězí ve svém rozběhu jenom díky tomu, že jsi jeho nabíječi neodmával evidentní chybu při nabíjení? Vždyť i kdyby to byla jen taková nenápadná chyba, kterou startovní ani hlavní rozhodčí neměl šanci vidět a viděl jsi ji jenom ty, pořád **JE to chyba**, tedy provinění proti pravidlům! A stejně jako musíš pravidla dodržovat ty, musí je přece dodržovat i soupeř!

Nespoléhej na to, že kdyby se taková chyba přihodila tobě, byl by tvůj soupeř stejně benevolentní jako ty... Vždyť jsi jeho konkurent! A on si určitě dobře uvědomuje, že chyba soupeře znamená zisk pro jeho družstvo... Všichni ti skvělí psi i lidé z tvého družstva se vlastně snažili zbytečně, když nebudeš signalizovat chyby druhých. Soupeř vyhraje svůj rozběh, byť ne zrovna čistě... ale když jsi ty jako boxový rozhodčí nesignalizoval chybu, tak se proti jeho vítězství nedá nic namítnout. Neměl by sis tedy dát na něj příště raději pozor a každou jeho chybu opravdu signalizovat?

Jaké chyby musíš jako boxový rozhodčí vidět a signalizovat?

- **Když pes vynechá skokovou překážku.** Ano, máš pravdu, že to by měl hlídat hlavně startovní rozhodčí, ale u překážek v blízkosti boxu to může přehlédnout, proto je lépe zdvihnout ruku či praporek a chybu signalizovat také;
- **Když pes vezme míček z boxu, aniž by spustil odpalovací mechanismus boxu.** Někteří psi se s boxem příliš nekamarádí a snaží se vynalézt co nejlepší způsob, jak doslova ukrást míček z boxu a nedotknout se přitom jeho přední části. Ani umalých psů, kteří naskočí na box plnou vahou, a přesto se jim někdy nepovede mechaniku boxu spustit, se toto netoleruje a je to chyba. Pokud pes spustí mechaniku boxu tlamou a ne tlapkami, chyba to není;
- **Když se nabíječ viditelně předkloní v okamžiku, kdy pes vbíhá do prostoru mezi boxem a nejbližší skokovou překážkou, anebo v okamžiku, kdy je pes u boxu nebo na něm.** Stejně tak nesmí nabíječ například tlesknout, ukázat psovi míček nebo mu jej dokonce podat přímo z ruky.

To zdaleka není všechno – jsou tu ještě další chyby, které bys měl signalizovat:

- Když se psovi vykutálel míček ven z parkuru a divák mu jej hodil zpět, nebo mu nabíječ hodil jiný míček;
- Když se pes vyvenčil v prostoru parkuru;
- Když pes nechal ležet míček u boxu nebo ho upustil při překonávání překážky a vrací se do cíle bez něj. Pozor! Může se stát, že pes vběhne na dráhu s míčkem v tlamě, což není chyba. Musí ale spustit mechaniku boxu a vrátit se do cíle s míčkem z boxu, jinak to chyba je!!! Někdy není jednoduché sledovat, který míček si pes přinesl a který odnesl, ale právě tohle patří k práci boxového rozhodčího.

Co ještě musí boxový rozhodčí hlídat?

- Aby neměl nabíječ míčky položené pod boxem nebo v prostoru mezi boxem a bariérou. Může je mít pouze v rukách nebo v taštičce u svého pasu. Pokud je má jinde, požádej ho, aby je odstranil, a když tak neučiní, upozorni hlavního rozhodčího. On je tou nejvyšší autoritou na dráze a určitě si zjedná pořádek;
- Na začátku rozběhu se podívej, kde sedíš a jestli dobře vidíš na startovního rozhodčího na své dráze, protože jen tak budeš mít jistotu, že vidí také on na tebe a uvidí chyby, které signalizuješ;
- Při rozběhu hlídej, zda startovní rozhodčí opravdu postřehl, že jsi signalizoval chybu, a rozsvítil chybové světlo pro příslušného psa. Pokud byl běh ukončen a ty vidíš, že startovní rozhodčí na tvou signalizaci chyby nereagoval, neostýchej se za ním dojít a na chybu ho upozornit. Vždyť i startovní rozhodčí je jen člověk, a dost možná si své

signalizace prostě nevšiml... A neboj se o tom říct i hlavnímu rozhodčímu.

Jak chybu ohlásíš?

- Zdvžením ruky či praporku, a to nejméně na tři sekundy, ale raději na tak dlouho, dokud startovní rozhodčí nerozsvítí na semaforu EJS chybové světlo patřící příslušnému psovi.

Kdy smíš pozici boxového rozhodčího opustit?

- Až ve chvíli, kdy hlavní rozhodčí výrazným hvizdem ukončí rozběh. Do té doby setrvej na svém místě, neboť se může stát, že ještě není konec a běh se bude z nějakého důvodu opakovat.

Závěrem

Není pochyb o tom, že nabíječ je osoba pro družstvo velmi důležitá a cenná. Vždyť nabíječ musí být rychlý, pohotový, mít přehled o dění na dráze a současně ovládat všechna pravidla, která se týkají jeho práce. Nabíječ je nedílnou součástí družstva i každého flyballového turnaje. Když udělá chybu při nabíjení, může to pro jeho družstvo znamenat prohru. Stejně tak ale může zavinit prohru svého družstva v případě, kdy z pozice boxového rozhodčího neodmává chybu soupeřovu nabíječi. **Prosím, měj to na paměti, až budeš sedět na židli určené pro boxového rozhodčího.**